

SZ6015 Metodika průřezových témat v RVP

0/2/0. 2 kr. Ukončení: z.

HANA HORKÁ

KATEDRA PEDAGOGIKY

JS 24/1.SEM

Cíle předmětu

---

1. Seznamuje studenty s průřezovými tématy v RVP.
2. Pojmenovává **hodnoty spojené s průřezovými tématy** a konceptualizuje průřezová témata jako významné výchovné oblasti v současném vzdělávání.
3. Ukazuje možnosti začlenění průřezových témat do kurikula.

Cílem dnešního setkání

Představení ve studijní skupině,
očekávání od předmětu.

Zjištění studentova pojetí
předmětu.

Seznámení s obsahem, prostředky
výuky v semináři a požadavky k
ukončení předmětu.

1. Výchova jako záměrná, cílevědomá soustavná činnost

1. **Proces utváření osobnosti** člověka (formování jeho základních osobnostních znaků: názorů, přesvědčení, postojů, citů),
  - + **utváření podmínek** umožňujících rozvoj a stimulujících snahu člověka stát se integrovanou a socializovanou osobností, stát se člověkem jako sociální bytostí,
  - + **utváření charakteru** osobnosti působením na city a vůli,
  - + proces cílevědomého utváření **vztahu člověka ke světu** (k přírodě, civilizaci, kultuře, sociálnímu prostředí).

Při utváření osobnosti se slučuje svoboda jedince s mravním řádem společnosti (lidstva).

2. Výchova jako proces rozvíjení člověka jako společenské bytosti a osobnosti

- ❖ základní příprava na výkon sociálních rolí
- ❖ výchova dospělých (neustálé dotváření osobnosti, popř. v jejím udržování, event. přetváření (resocializaci, reedukaci);
- ❖ adaptace na neustále se měnící životní podmínky, zdokonalování výkonu sociálních rolí a vytváření možností přecházet na sociální role nové;
- ❖ rozšiřování konzumace kultury a spoluúčasti na jejím vytváření;
- ❖ všestranné ovlivňování chování a jednání;
- ❖ všestranná péče o člověka a jeho život.

Očekávané vlastnosti jedince versus hodnoty

Slušný, zdvořilý, poctivý,
skromný, zodpovědný,
mravně uvědomělý, tolerantní
vyrovnaná osobnost,
smysl pro krásu,
pracovitý,
s šetrným vztahem k prostředí
zdravý...

Dobro

Krása

Práce

Zdraví

Mravní výchova,
výchova demokratického občana,
multikulturní výchova,
výchova v globálních souvislostech,
estetická výchova,
pracovní výchova,
mediální výchova,
osobnostní a sociální výchova,
environmentální výchova,
tělesná a zdravotní výchova.

Osnova předmětu

---

1. Průřezová témata RVP jako **odraz hodnot ve vzdělávání**/v průřezových tématech;
2. Průřezová témata RVP jako **výchovná témata** v současné škole. Zařazení průřezových témat do kurikula.
3. **Osobnostní a sociální výchova**. Ukázky projektů a aktivit.
4. **Výchova demokratického občana**. Ukázky projektů a aktivit.
5. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**. Ukázky projektů a aktivit.
6. **Multikulturní výchova**. Ukázky projektů a aktivit.
7. **Environmentální výchova**. Ukázky projektů a aktivit.
8. **Mediální výchova**. Ukázky projektů a aktivit.
9. - 12. Realizace výchovně vzdělávací aktivity v rámci průřezového tématu. Zpětná vazba, reflexe k aktivitě a k vytvořené metodice.

Metodika PT v RVP jako součást teorie a metodiky výchovy

Proč?

- pro rozvoj **obecné edukativní kompetence**, tzn. schopnosti připravit výchovné činnosti,
- zprostředkovat zkušenost s metodami **rozvoje osobnosti** (oblast volní, mravní, estetická, sociální apod.),
- rozvinout hlubší porozumění **transformaci** výchovně-vzdělávacího procesu v souvislosti s **proměnou společnosti i jedince a aktuálním dění ve světě**,
- vybavit dovednostmi vést a motivovat děti k **celoživotnímu učení** a pracovat i s **rodiči a širší komunitou**.

Klíčové
pojmy/koncepty

Metodika =

---

průřezová témata =

RVP =

Proč MPT je součástí TMV?

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/a:

- **charakterizovat průřezová témata RVP** jako výchovná témata v kurikulu.
  - **pojmenovat hodnoty** spojené s průřezovými tématy.
  - navrhnout **začlenění** průřezových témat **do ŠVP**.
  - navrhnout, realizovat a vyhodnotit **dílčí aktivitu** v rámci průřezových témat.
- vytvořit **metodiku dílčí výchovné aktivity** v rámci průřezového tématu.

Zadání úkolu

- 1. Vyberete si jedno z průřezových témat.**
  - 2. Navrhnete výchovně vzdělávací aktivitu v rámci tohoto tématu. Termín: DO 26. BŘEZNA 2024.**
  - 3. V seminární skupině ji realizujete a poté získáte zpětnou vazbu od spolužáků a vyučujících. Budete reflektovat i sami tuto aktivitu, včetně návrhu možných alterací.**
- Výstupem je také **tvorba metodiky této aktivity. Nejlepší metodika bude nabídnuta k publikaci v časopisu Komenský.**

Povinná literatura

Horká, H. (2005). *Ekologická dimenze výchovy a vzdělávání ve škole 21. století*. Brno: MSD s.r.o.

Průcha, J. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. (2006). Praha: Triton.

Šed'ová, K. (2007). *Děti a rodiče před televizí. Rodinná socializace dětského televizního diváctví*. Brno: Paido.

Šmajš, J. (1994). *Kultura proti přírodě. Tři ekologické eseje*. Brno: Zvláštní vydání.

Valenta, P. (2017). Teoretická východiska mediální výchovy jako determinant mediálně pedagogické praxe. *Pedagogická orientace* 27(3), 473.

Valenta, J. (2006). *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: Aisis.

Rámcový vzdělávací program pro ZV <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy> (od s. 132).

Košťálová, H. (ed). (2005). *Interkulturní výchova ve školním vzdělávacím programu: Sborník z projektu \Varianty - projekt interkulturního vzdělávání*. Praha: Kritické myšlení a Člověk v tísni.

Průcha, J. Multikulturní výchova
Teorie - praxe- výzkum. O ISV nakladatelství,

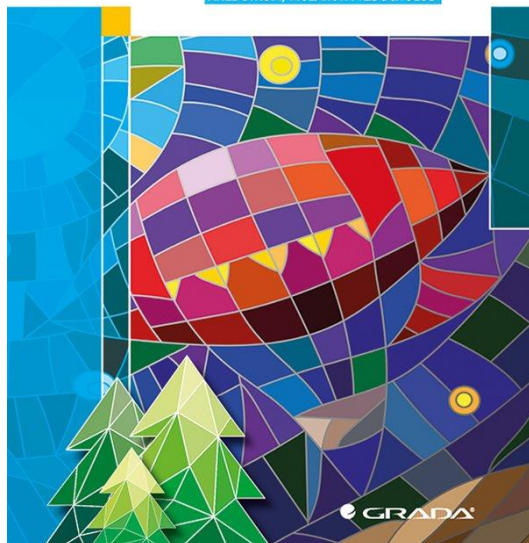
Kol. (2012). Multikulturní výchova na 2. stupni ZŠ.
Praha: Raabe

PETR SOJÁK

Osobnostní a sociální rozvoj

ANEB STROM, MOZAIKA A VZDUCHOLOD

PEDAGOGIKA

Ekologická a environmentální výchova

Učební text k průřezovému tématu
Environmentální výchova podle
Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání

Nakladatelství
České geografické
společnosti, s. r. o.

Tomáš Matějček

pedagogika

Josef Valenta

Didaktika osobnostní a sociální výchovy

- Kontexty vzniku osobnostně a sociálně orientovaných edukačních systémů
- Cíle a tematické okruhy OSV
- Didaktické principy a metody OSV
- Učitel/lektor OSV

GRADA

Mediální výchova má vybavit žáka základními poznatky o fungování a roli současných médií. Podporuje poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace, schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr.

